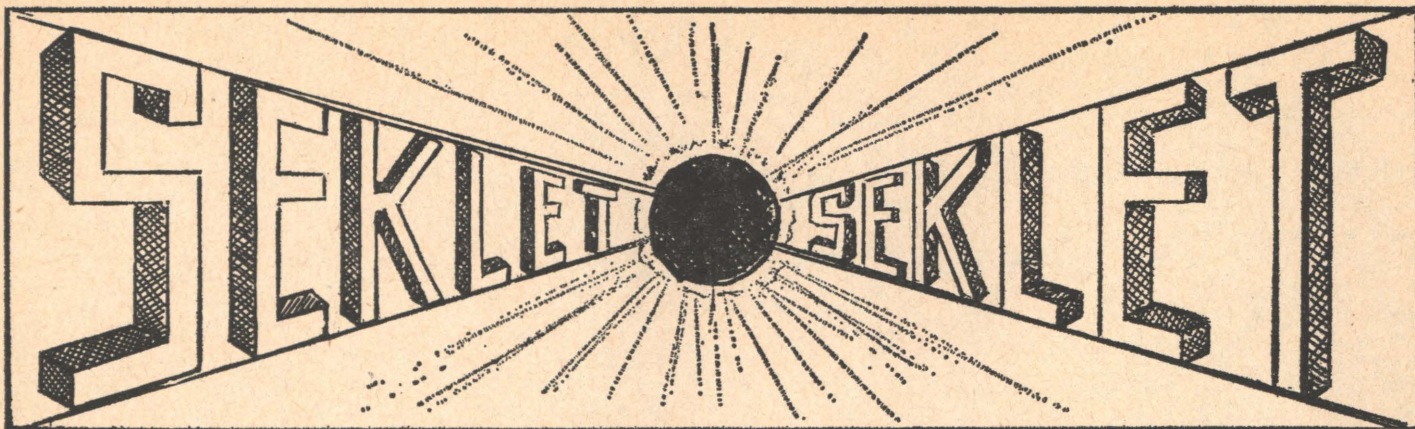

Julminnen från Indals prästgård

I vår barndom hade affärsmännen ännu inte börjat annonsera julen redan i november. Lucian hade inte gjort sitt intåg i de norrländska hemmen. Julförberedelserna inskränkte sig till de närmaste veckorna före jul. I bondgårdarna började det i viss mån med höstslakten men eftersom vi använde ett minimum av kött, räckte det med några kg, som inköptes till köttbullar och juldagens stek. Juldrickat skulle bryggas ofta av äpplen från höstens skörd. Vi hade en efter norrländska förhållanden stor fruktträdgård.

Stora krukor skulle fyllas med bullar och kakor. Kaffegästerna kunde bli många under helgens dagar. Limpor bakades, och i bryggstugan eldade Sassa, tills tant Erika skulle komma och kavla ut de stora runda ljusugns-kakorna. Ett stort "bakslock" togs fram. Sassa skulle stöpa degen. Nu började en dragkamp mellan vikingadottern Sassa och pappa. Pappa ville ha grahamsmjööl och sammanmalet korn i stöpan, men Sassa kunde inte förstå varför "herrskalet skulle ha så svart och stygt e'brö, då man ut i gålan hade så fint och vitt hä".

Sassa eller Sara behöver en särskild presentation. Hon hade, som hon själv sade, "tjänst herrskape i 25 år men ändå inte lärt sig tala fint". Sassa var något av en naturkraft ända in i 80-årsåldern. Hon hade en arbetslust som få och en äregirighet, som drev henne att alltid vara värst. Hennes olyckstillbud, där hon rusade fram, voro legio. Men hon var trots allt ett fynd för vår familj. Hon stod alltid på vår sida gentemot kända inställningen "prästbarnen är värst". — "Nej, töcker barn finns int", Jag har aldrig hört dom varit ovänner. Gunnar han är rent som ett fruntimmer, så duktigt att städa. Och kyrkoherden, jag trodde att han kunde trolla, så fort och bra bota han mej, när jag hade spanskan."

Någon morgon under veckorna före jul kunde man se hur det började ryka i bryggstugans skorsten redan i 4-tiden på morgonen. Då var det Sassa, som var i färd med stortvätt. Redan vid frukosttiden hängde kläderna prydligt i långa rader, och Sassa kom infarande med kjolen styv av istappar sen hon legat vid bäcken och sköljt tvätt.

Vår stora herrgårdsliknande prästgård med 13 rum och hallar skulle städas till julen. Då tog Sassa återigen på "ämbetskojscheln", som hon

sade. Nu dånade hon fram med skurborste och hinkar, när hon for å "änne". Mamma gjorde sen finputsningen, när vi barn voro hemma hjälpte vi naturligtvis till. Sen vi började med skolhushåll, först i Sundsvall, därefter i Stockholm, var allt i regel klappat och klart när vi kommo hem till ferierna. Sassa hade dragit sig tillbaka till sin stuga för att fira julen där, och nu gick mamma där och småmyste och väntade lyckligt på vår hemkomst. Det var bara en sak, som förmörkade mor Idas tillvaro — tanken på den dagen, då vi skulle resa igen.

Även för oss prästgårdsbarn framstodo ferierna som det ljusaste i tillvaron. Astrid skrev små längtansbrev: O, o vad jag längtar hem!" Arne samlade alla småslantar i en burk till hemresan.

Nu tillbaka till julförberedelserna. När helgen började närma sig kom den stora vedkälken fram. Då Gunnar och Eskil voro hemma, fick de ta hand om den, annars kom en liten gubbe, som hette Olle Backlund, och som i ren artighet titulerade pappa för farbror kyrkoherden, fast han själv var äldre. Stora vedlådor och köksförstugan fylldes med ved. Det var kakelugnar i samtliga rum och en vedslukare till spis i köket.

Prästgårdsarrendatorn tog i regel julgranen. Den måste vara av anseelig höjd, det var högt i tak i prästgårdssalen. Vi brukade ha en trappstege för att nå toppen. På julaftonens f.m. hjälptes vi åt att klä granen. En bukett svenska flaggor pryddes toppen, sen var det olika saker, som sparats från år till år. När vi tog i ring kring granen, då ville alla vara med. Lilla Astrid sjöng "Juleklappar lackas in, dörren stängs för näsan din, det är bara roligt". Men den sista versen: "Nu är glada julen slut, slut, slut o. s. v." den ville hon inte höra sjungas.

Man brukar säga att julaftonen är årets längsta dag för barnen "Blir det inte afton snart?" Men jag kan inte minnas att det var så för oss. I regel togo vi skidorna och gävo oss ut i någon backe. Sen skulle alla hjälpas åt med sysslorna. Någon uppsittarkväll skulle det inte bli, ty redan kl. 4 började kyrkklockorna ringa till otta första gången, då kunde man inte tänka på mera sömn. Därför åto vi s.k. julaftonsmiddag redan kl. 3 med bl. a. lutfisk och gröt.

Julklappsutdelningen kunde börja vid 5-tiden, men den tog några timmar i anspråk. Paketen voro många. Inga dyrbara saker var det, mest hemgjorda ting, kläder och några leksaker. Ahlen & Holms priskurant hade flitigt studerats under höstens mörka kvällar. Gunnar beställde i mycket unga år en present till sig själv. Så här skrev han: "Kära Ahlen & Holm skicka mig en tenntupp för fem öre, den jag har i A B C boken är så lat till att värpa." Gunnar fick ingen tenntupp men ett hövligt svar att man måste köpa för minst en krona, om man skulle få ett paket.

När vi blevo äldre, förgyllde vi upp de grå paketen med julklappsrim. Det fanns ju inte färgrika julpapper på den tiden.

Vi minns de många julottornas rad med klockklang, ystra hästar, storögd billyktor och julottefirande från när och fjärran.

O, stora, sköna morgonväkt, som bräcker
Ur tidens natt och jordens söner väcker
Till högre, renare och bättre liv!
Hör änglasången från det höga klingar,
Som glädjens bud till jordens fromme bringar,
Och fridens psalmer tysta storm och kiv.
I saligt ljus
Om morgonstunden,
Då tvivlets mörka ande ligger bunden,
Jag sitter andaktsfull i Herrens hus.

(V. V.)

Bäst minns jag juldrömmen. Det var den gången Petrus, kyrkvärden sade: "I dag överträffade kyrkoherden sig själv." Det var den inspirerade skalden, som hade talat till sina församlingsbor. När vi efter ett par timmar lämnade kyrkan, började det ljusna. Julotta och högmässa hölls nämligen i ett sträck för de långa vägarnas skull. Vi prästgårdsbarn fingo ju aldrig vara med om en julottefärd, vi avundades nästan de långväga julottefärdarna. Helt nära kyrkan låg vårt kära hem. Det syntes oss som ett sagans slott med ljus i de höga fönstren, i en trädgård vit av snötyngda träd. Mor var ofta hemma för att se till ljusen, tända granen och ha frukosten färdig vid vår hemkomst.

Helgen gick vidare med kyrkobesök, skidtur, musikstunder, julbidningar, lekar och ibland teater. Vad kan inte sju syskon hitta på!

Forts. på sld. 4.

Homeopati och ögondiagnos

Det har blivit en rätt så allmän föreställning att ögondiagnos och homeopati skulle på något sätt vara förbundna med varandra. Så är emellertid inte fallet. Det finns läkare, som använda ögondiagnosen och förneka homeopatien, och det finns läkare, som förneka ögondiagnosen och använda homeopatien. Förklaringen till dessa motsägelser finner man däri, att respektive läkare erkänner det han studerat och förnekar enligt den vedertagna slentrianen det han inte studerat.

Emellertid ha dock de båda metoderna en viss släktskap, som gör att de väl passa tillsammans — de röra sig nämligen ej på ytan av sjukdomssymptom utan gå tillbaka till den ursprungliga nedärvda konstitutionen. Homeopatiens lära om likhetslagen går till sjukdomarnas rot, sjukdomstypens natur, och ögondiagnosen har en överblick över det allmänna hälsotillståndet, ända tillbaka till ursprungsarvet.

Att dessa båda metoder förnekats har sin förnämsta förklaring dels i människans svårighet att fatta och erkänna företeelser, som inte stämmer överens med vad hon menar vara sitt eget förstånd, dels därpå att sådana nyheter strida mot förutfattade meningar och praktiska vanor, i detta fall diagnoser och skolundervisning.

SEKLET 1968

Vi lyckades! Trots alla profetior om att det nästan omöjliga inte var möjligt. *Det var möjligt.* Inte utan en viss stolthet och glädje konstaterar vi alla som bidragit, var och en på sitt sätt och med sin förmåga, att 4 nr av SEKLET kunde klaras innan nyåret. Därvid ha vi, till en början säkrat, att inte k. postverket kommer att hindra tidningens fortsatta utgivning. Vi hala därför inte segel, utan gå på för allt vad vi äro värda. Något brage-löfte vill vi ändå inte avge; mångårig erfarenhet har lärt oss att osvuret är bäst. Vi säger därför: vi lovar inget-bestämt, men vi skall göra vad vi kan.

Om kassan kommer att räcka till — om vi få tillräckligt många prenumeranter, så vill vi ge 6 nummer 1968 med början i febr. Portot för utgivarkorsband kommer att öka och andra kostnader ökar också. Därför är inte en tia för mycket för helår. Beloppet kan inbetalas med det inbetalningskort som följer med i detta nr.

Tyvärr medger icke tiden att ge ett 16-sidigt nr denna gång, men avsikten är att tidningen i fortsättningen kommer att omfatta 16 sidor.

Man frågar ofta vad slags tidning SEKLET är. De som haft den i många år och känner dess innehåll kan ge svar på frågan. För vår del upprepa vi, att tidningen inte är religiös i den mening som de flesta vant sig att kalla så. Men den är avgjort antimaterialistisk, med Kristus i Centrum. Den vill fortsätta att peka på förhållanden i livet och samhället som är människor till skada och i detta sammanhang ta upp frågor som pressen i allmänhet helst vill gå förbi, "för det saknar allmänt intresse".

Välkommen till ett nytt år med SEKLET.

Red.

Den animala magnetismen

Den animala magnetismens verkningar äro kända från forntiden, men förklaringen av dess företeelser har varit fördold intill vår tid, om man ens kan säga, att den nu är känd eller erkänd. Dessa företeelser blevo i nyare tid närmare studerade och använda av Mesmer. Åtminstone en del av dessa företeelser kunna innefattas i ordet hypnotism, men de äro av så omfattande art, att detta ord äger alltför trångt område för att förklara det hela. Vi kunna beteckna grunden till dessa företeelser såsom ett *magnetiskt fluidum*, som har förmågan att åstadkomma en mängd företeelser, som ansetts för trolleri, onda andars verk, stundom även goda andars, företeelser, som aldeles bryta mot vad vi äro vana att anse, som allt stämmande och förklarande, nämligen naturlagarna. Därför ha många, som anse sig vara vetenskapsmän, funnit det fördelaktigast att helt enkelt söka bortförklara eller direkt förneka vad hundratals, ja tusentals människor sett och erfart. Vi kunna t. ex. erinra om de beryktade undren i Lourdes. Men dessa äro endast exempel bland många.

Vi gå tillbaka till den kristna martyrtiden. Det berättas om martyrer, som uthärdade de högsta prov av tortyr utan att synas bli berörda därav, huru de stodo lovsjungande på bålet osv. Är detta bara överkliga sagor?

Nej, liknande företeelser ha skett både inom kristen och utomkristen miljö, men särskilt är helgonhistorien full av "underverk", även förbundna vid helgonrelikier och vid helgons gravar. Ett sådant från nyare tid är följande. I Frankrike uppstod på 1600-talet en sekt, som efter den biskop, som var upphovsmannen, kallades Jasenismen. En präst inom denna rikning hade med ståndaktighet i både ord och gärning

kämpat för sina åsikter till det sista. Hans grav blev skådeplatsen för utomordentliga företeelser. Människor vallfärdare till hans grav. Snart gav det sig tillkänna att från hela kyrkogården flödade en kraft, man må kalla den animalisk magnetism, mesmerisk fluidation eller något annat namn. Det behövdes endast att man hämtade litet jord eller några sandkorn från kyrkogården för att särskilt vissa personer skulle få förmimmelser av deras verkan, vilket från början endast skett med det, som hämtats från prästens grav. Var det nu från den begravda personens kropp, som dessa krafter utströmmade eller var det från de besökandes tankar, heliga känslor och böner, som dessa strålningskrafter härledde sig? Kanske från båda, i alla händelser väl från det senare?

Vi känna sen gammalt huru vissa källor haft en undergörande makt, således inte bara källan i Lourdes. Det var brukligt att på en viss tid varje år samlas till en viss källa för att dricka av dess vatten. Denna sed har bibehållit sig även under protestantismens tid, ehuru man inte längre vet den ursprungliga betydelsen. Vi må emellertid endast nämna "S:t Sigfrids källa" för att erinra om en gammal tids uppfattning. Det var inte helt och hållet ett vidskepligt bruk. Det hade både andliga och fysiska erfarenheter, som tillhöra området för den animala magnetismen. Dit hörde också överförandet av denna kraft från vissa personer med denna gäva högt utvecklad, genom dukar, som dessa burit på sin kropp. Detta förfarande känna vi från den första kyrkans tid, men vi känna det också från vår egen tid. Som exempel må erinras om helbregdagöraren Bolzios. Om honom anmälades för några år sedan en bok i "Seklet".

V. V.

Samtal om Människan III.

O. Välkommen! Vi skulle nu fortsätta vårt samtal om själen?

L. Ja, just det. Säg mig: Var sitter "själen"?

O. Jag vet inte, om jag vågar svara på samma sätt som en kvinna berättade, att hon, då hon satt som sinnessjuk på hospitalet, svarat överpsykologen där, då han en dag frågade, om fru N. kunde säga var själen satt. Eller kanske jag hellre bör svara som Dumbom i 1700-talsdikten av Kjellgren-Lenngren: "Spörj, forskare, så långt du gitter, vad residens, som själen har. Det bästa svar blir Dumboms svar: 'Min vän, han sitter, där han sitter'."

L. Nå, men hur svarade den nyssnämnda kvinnan?

O. Jo, hon pekade på ett visst ställe och svarade: "Han sitter väl här". "Jag kunde väl inte svara annorlunda, då han framställde en så dum fråga?" Vem var mest bortkommen i själen, doktorn eller kvinnan?

L. Men vetenskapen har väl aldrig trots sina i vår tids fina, underbara instrument kunnat upptäcka någon själ hos människan. Den upptäcker inte någonting annat än en kropp.

O. Men om den skulle ur vissa företeelser kunna dra ut slutsatser, skulle den inte då kunna upptäcka en själ?

L. Jaså, Ni menar kanske att vetenskapen skulle sysselsätta sig med spökhistorier?

O. Låt oss använda ordet "parapsykologi". Och låt oss utgå från det som detta ord betyder, nämligen företeelser, som ligga utanför vanliga från det materiella livet mottagna iakttagelser och intryck! Låt oss draga de förnuftiga, ovillkorliga slutsatserna därur!

L. Menar Ni att vetenskapen skall gå till spiritismens grumliga källor för att ösa vetande ur den brunnen?

O. Det är billiga försök att göra sanningar om intet genom att uppsöka vanryktade namn. Det är ett särskilt kännemärke på vår tid inom allehanda områden. Således vittnesbörd om en falsk, oärlig tidsanda. Även spiritismen har rätt till att få en ärlig och sakkunnig behandling, således har man rätt att fordra av den nutida psykologien att allsidigt och ärligt undersöka och taga kännedom om alla företeelser. Jag må blott erinra om följande, som säger nog: En av de grundliga forskarna i dessa saker, J. Winckelmann, säger i "Der Weg nach drüben", att han beräknar litteratur på detta område till 160.000 skrifter (troligen mer).

L. Men på svenska finns väl inte många?

O. Jag kan hänvisa till Litteraturförlaget samt till förlaget "Excelsior" m. fl.

L. Jag skall forska.

V. V.

Om fjärrskådare

Fjärrskådare har inte funnits i någon större antal. De var särpräglade, individualister. Det är i folkmun som några fått namn om sig att vara fjärrskådare. Själva traktade de väl inte efter att bli kallade så. Ofta var det människor som levde naturen nära som fick gåvan — sjätte sinnet.

Den som blev kallad fjärrskådare råkade ofta ut för missförstånd. Gåvan tillhörde det okända, den utsattes för över- eller nedvärdering. Slutvinjetten tycks ha blivit en nedvärdering. Uppgifter i pressen under senare år tyder därpå. Den och den fjärrskådaren har misslyckats i det eller det uppdraget — alltså måste det vara fråga om bluff av något slag. Till ett sådant resultat kommer man nog om man menar att siarförmågan är något som utan vidare kan kommanderas fram.

Den berömda skådaren från norska fjällvärlden, Anton Johansson, blev ju redan i början av 1900-talet mottagen med skepsis. Vad kunde en fattig fiskarsame veta om världens framtid? På en resa för att klargöra sin drömsyn över katastrofer, som skulle komma över Europa, kom han till Stockholm. Enligt en tidningsnotis blev han där läkarundersökt. En psykolog gjorde den orimliga jämförelsen mellan finmarkssiaren och Emanuel Svedenborg. Resultatet blev negativt: Vad var det för fel med dem båda?

Sådana bedömningar var baserade på ateistiska strömningar som aningslöst antogs i början av seklet. Finnmarkssiarens insikt kunde ändå inte helt förnekas, det visade sig att hans förutsägelser i huvudsak skulle slå in. Hans beaktelse var rakt motsatt en ateistisk: "Intet har jeg fra meg selv. De är alltsammen blitt meg meddelt av Jesus".

Det noggranna aktgivandet av den inre upplevelsen är gemensam för siarna. Här finns också en parallell med diktarna, som en av dem — Wilhelm Ekelund — klargör i en

aforism: "Inre erfarenheter, troget uppmärksammade, noga förföljda och vid hemligaste vink åtlýdda, utbilda i en människa så småningom en äkta clairvoyance".

Fjärrskådares syner sträckte sig över tid och rum.

Det finns exempel på att skådare kunna ange näraliggande yttre händelser som bekräftelse av sanningshalten i de syner han haft.

Ett stort dån skulle komma över trakten om tre veckor — så visste en man berätta i Ammar-näs år 1912. Ammar-näsböns Ludvig Grundströms förutsägelser blev då också noggrant nedtecknade av kronojägare Gaunits. Dånet skulle komma som en bekräftelse på den syn Grundström haft: Det var tid att bereda sig för krigs- och nödar som stundade i Europa.

Jordskalvet inträffade verkligen inom tre veckor, Grundströms förutsägelser om världskriget kom ju att besannas.

Denne fjärrskådare har beskrivits på ett ypperligt sätt av en son till kronojägare Gaunits, karakteristiken är vacker och värd att erinra:

"Ludde är en drömmartyp, ganska inbunden och tyst i främlingars närhet. Men den han tror på, den skänker han av sin inre rikedom. Han har sett mycket, han känner många hemligheter och han skådar livet ur evighetssynvinkel. Därför utstrålar det ett välsignat lugn från honom och den mest nervöse torde känna sig stilla i hans närhet. Men någon turistfigur eller något intervjuobjekt för sensationshunger, det är han inte. Den som skall komma honom nära måste själv vara en fördjupad människa, som sträcker sina tankar mot höjden och ödmjukar sig inför heligheten. Jag antar att det är detta som gör att de resande — turister och forskare — som besökt Ammar-näs samtliga gått Luddes dörr förbi. Han är dem för "överklig" och i själva verket torde han vara den verkligaste av alla i fjällbyn, en äkta son av landet, som är evighetens tröskel."

H. R.

Det gröna rummet

Några år före kriget ville vi byta bostad och hade flera anbud. Då fyra ögon ser mer än tre följde mig en anförvant på min resa för att bese de olika förslagen. Bäst tyckte vi om ett gammalt hus på landet som låg i en välskött trädgård nära en skog. När vi, åtföljda av ägarinnan, gick genom huset började jag redan i tankarna möblera de stora ljusa rummen med våra möbler.

I tankarna på detta hörde jag nästan som i fjärran hur hon plötsligt sade: "Det här rummet vill jag att ni tittar särskilt noga på. Här har ni sol hela dagen och en vacker utsikt över den där gruppen av vackra tallar och granar. Ni kan tro att jag är stolt över den för den sortens barrträd lyckas inte alltid så bra som de gjort hos mej".

Jag trädde över tröskeln till det beprisade rummet men ryggade i nästa ögonblick förskräckt tillbaka ut igen. Detta var ju "det gröna rummet".

Det var en särskild sak med detta. Sedan flera år kom detta rum åter i mina drömmar, gång på gång med några veckors mellanrum, men såg alltid likadant ut. Varje gång drömde jag att jag var ute på en lång resa och bjöds att övernatta i ett främmande hus. Och varje gång förde man mig till ett rum med gröna tapeter som hade stiliserade fåglar av alla slag. Så ofta jag i drömmen trädde in i detta rum kände jag en verklig dödsångest som sedan brukade hålla i sig ända till dagen grydde.

Jag hade fått i uppdrag av familjen att göra upp med ägarinnan om affären. Allt här var ju som vi önskat att få det i vårt nya hem, alltifrån de inbyggda bokhyllorna till den tjusiga trädgården. Men hur skulle jag nu finna en godtagbar motivering för att inte anta detta utmärkte anbud? Förvirrad bad jag om ytterligare en kort betänketid och reste hem igen, utsatt för milda förebråelser av min anförvant för att jag inte med en gång hade avslutat en så god affär.

När jag kom hem kunde jag bara tala om min dröm och nästan förtvivlad tillfogade jag: "Jag är alldeles säker på att något fruktansvärt skulle komma att drabba mig i det där huset. Säkert skulle jag brännas inne eller mördas av någon."

Till min familjs heder måste jag säga att de inte skrattade åt mej. Affären blev ej av och snart fann vi något annat på en annan ort. Drömmen om det gröna rummet kom sedan aldrig mer tillbaka.

Så kom kriget. Den lilla staden nära det hus vi tänkt köpa kom lindrigt undan och blev bara bombad en gång då en tätt bredvid den lig-gande fabrik angreps. Men då bombflyget gav sig iväg fällde ett av planen en enda spräng-bomb liksom av en slump. Den träffade huset med det "gröna rummet" och förstörde det ända ner till grunden. Inte en enda av invå-narna räddades och av den vackra gruppen barrträd blev det bara några splittrade stubbar kvar.

(Die andere Welt. 4/1967)

HJÄLP oss

att skaffa nya prenumaranter till SEKLET. Varje ny prenumeration är en säkring för SEKLET's fortsatta utgivning.

Sambandet mellan ton och färg

På den tid, då bilarna tutade i horn, kände jag en gosse om 4—5 års ålder, som karaktäriserade de olika hornlåtarna med olika färger, en som tutade grovt, tutade enligt hans utsaga *brunt*. Högre toner betecknades med högre färger. Regnbågens sju färger och oktavens 7 toner motsvara varandra, ehuru våra förnimmelse-centra av dem ligga åtskilda i hjärnan. Härav se vi huru de olika centra i hjärnan ha en inbördes korrespondens och understödja, komplettera varandra. — I nyss anförda fall korresponderade toner och färger varandra. I andra fall kunna t. ex. färger och form mer sam-verka. Jag erfor i min ungdom mer än nu musiken och sången inte blott i toner utan även i former såsom ornament, vackra land-skap, bilder eller överjordiska färger och för-nimmelser. — I en bok om frenologien skriver en fransk läkare: "Jag har känt en person, hos vilken jämförelseorganet var så utpräglat att det upprättade förbindelse mellan ljudet och färgerna, mellan personnamn och form på föremål. En viss ton på ett musikinstrument mot-svarade hos honom den blå färgen, en annan

grönt osv. På samma sätt kunde ett visst egen-namn ge honom bilden av en urna, ett annat av en sabel osv. Då denne en gång bevistade en föreläsning hos Gall, så blev denne över-raskad av att se den ovanligt starka utveck-lingen av jämförelsesinnet hos denna person, som han förut inte ägde den minsta kännedom om. — Då en blind gosse tillfrågades hur han föreställde sig scharlakansrött, så svarade han: "Som tonen i en trumpet".

Här har den frenologiska kompletteringen gett oss en underbar insikt i hjärnans konstruk-tion och olika centras samarbete. I detta fall huru jämförelsesinnet står som förmedlare mel-lan andra centras samarbete. Det är uppfatt-ningen av sådana egenheter, som är den verk-liga frenologiens hemlighet och svårighet. Just jämförelsesinnet har härvid en särskild stor betydelse. Konstnärer av olika slag behöva detta sinne väl utbildat. Likaså konstruktörer, även-som det filosofiska tänkandet, hos Kant var det övermåttan starkt.

V. V.

Efter helgdagarna började prästgården alltmer likna en läkarmottagning. Många tålde inte den feta julmaten, och nu ville man söka bot hos Indalsprästen. Uppe i den övre hallen kunde vi uppsnappa intressanta samtal från de nedre regionerna.

"O, va fint, hä är precis som på bio!" — "De va förfärligt va många barn prästen har!" Vi sju syskon plus några barn på besök hade då gått nedför trappan, uppför en annan trappa och ner igen, så det blev väl ett tjugotal.

Ibland kunde pappa bli borta några timmar, när han t. ex. besökte sjuka. Då var det ett frågande: "blir han länge borta? När kommer han hem?" Då räckte inte hallen och expeditioner till för de väntande, utan de sutto i salen, ja, ibland t. o. m. i matrum och kök. Mamma hade stort tålamod med denna invasion av sjuka. Ibland bjöd hon, godhjärtad som hon var, de väntande på kaffe. Efter besöket hos Indalsprästen var det inte värt att bjuda på sådant. Många blevo på grund av dålig mage förbjudna att dricka det. "A, hä som ä så gott", sa en ledsen gumma.

En gång inträffade det märkliga att några gummor inte ville ha påtar. Mamma undrade, om kaffet var dåligt. "Nej, kaffet var det inte något fel på." Men snart kom förklaringen. När mamma och trotjänarinnan skulle avnjuta kaffetären, var den ettersalt. Den här gången "var prästbarnen värst", som ordstävlet lyder. Det var de, som saltat kaffet. Gästerna trodde förmodligen att vi hade den seden, eftersom mamma växt upp i Lappland.

Till slut måste vi i alla fall sjunga: "Nu är glada julen slut. Julegranen bäres ut." Men kvar stod drömmen om en ny jul.

Dagmar Vallberg-Jonsson

Erik Johan Stagnelius

(Tiden efter c:a 1818)

...!solarna väckte till'dans

Vän! i förödelsens stund, när ditt inre av mörker betäckes,

När i ett avgrundsdjup minne och aning förgå,
Tanken famlar försagd bland skuggestalter och irrbloss,

Hjärtat ej sucka kan, ögat ej gråta förmår;
När från din nattomtöcknade själ eldvingarna falla,

Och du till Intet, med skräck, känner dig sjunka på nytt,

Säg, vem räddar dig då? — Vem är den vänliga ängel,

Som åt ditt inre ger ordning och skönhet igen,
Bygger på nytt din störtande värld, uppreser det fallna

Altaret, tändande där flammen med prästerlig hand? —

Endast det mäktiga Väsen, som först ur den eviga natten

Kysste Serafen till liv, solarna väckte till dans,
Endast det heliga Ord, som ropte åt världarna:
"Bliven" —

Och i vars levande kraft världarna röras ännu,
Därför gläds, o vän! och sjung i bedrövelsens mörker:

Natten är dagens mor, Chaos är granne med Gud.

V. V.

Georg Ljungström

Ockultist, humorist och diktare

Viktor Vallberg ringde mig en dag tidigt i våras. Hans egentliga ärende var, att jag skulle leta fram en dikt av *Georg Ljungström*, vilken han ansåg vara värd ett bättre öde än att glömmas, och föra in den i SEKLET.

Den kommer här. Men först en presentation. Vem var *Georg Ljungström*? För mig var han under de sista tio åren av sin levnad här på jorden som min andra pappa; jag tjuguarig då bekantskapen började och han omkring 35 år äldre. Han hade djupa insikter i alla religioners väsen och historia, var en härlig humorist och studerade starkt engagerat de olika ockulta samfundens, som då voro verksamma, förkunnelser. Mest lär han varit intresserad av dr *Rudolf Steiners* filosofi, i vilken han var väl bevandrad. För mig var det verkliga högtidsstunder att sitta bredvid honom och lyssna till hans återgivande av det han läst av denne sedan vi sist träffades, där han satt i sin gungstol och berättade, interfolierande det berättade med någon humoristisk anmärkning, åt vilket han oftast lade upp sitt något bullrande, hjärtligt smittande skratt. Hans kunskaper om folkens historia var djupa och hans förmåga att ur minnet dra fram det han för tillfället behövde veta var säkert jämnegod med *Viktor Vallbergs* — vilket är ett mycket högt betyg. Hans minne för poesi var fenomenalt. Om någon orkade höra på skulle han troligen läst nästan vilket drama som helst av *Shakespeare*, t. ex., från början till slut ur minnet. *Peer Gynt* (*Ibsen*) var då, liksom även nu — föralldel — mitt stora intresse. Det var skönt att sitta vid "lärarens fötter" och dra upp något parti därur, ty han var alltid redo att fortsätta eller/ock kommentera.

Det hände sig en kväll att *Ljungström* kom till Tegnérsalen, där dåvarande Spirituallistiska Sällskapet hade ett möte. L. kom stånkande uppför trappan (han hade en tung kropp och hjärtfel) där han mötte vännen *Rinaldo*. L. frågade:

— Hör du Nalle, vet du vad det skall bli här i kväll?

— Jo, sade R. Det skall bli ett föredrag som vi är ganska spända på att få höra.

— Jaså, vem skall hålla det. Är det Ek?

— Nej, nästan skriker R. Det är ju du!

— Ah! Vad skall jag då tala om.

— Det var något om stjärnorna, universum och andevärlden.

— Jaså. Ja, det kan jag prata om hela natten.

Före min tid tillsammans med *Ljungström* lär han ha varit mycket "i farten" i föreningar och andra sammanhang där det diskuterades, inte minst inom arbetarrörelsen, för att försvara sin antimaterialistiska uppfattning. Han lär ha haft heta debatter med bl. a. *Kata Dahlström*, professor *Kjellberg* m. fl.

August Strindberg skrev mycket vänligt om honom i en "Blå bok". Skam till sägandes har jag inte läst vad han skrev, men jag minns vad *Ljungström* berättade med skalken i ögat!

— Jo, ser du Harry, jag är den ende som inte blivit ovän med *Strindberg*.

Jag var naturligtvis ett enda stort frågetecken. Det hörde till, om man ville höra något kul.

— En dag sökte jag upp honom för att tacka för de vänliga raderna i boken. Därvid blev jag inbjuden till middag i hans hem: han ville höra mer om det som jag skrivit i "Teosofiska småskrifter" om de högre världarna. Jag blev sittande där åtskilliga timmar in på nattkröken. Vi pratade teosofi, antroposofi och spiritualism — ämnen som han slukade med stigande intresse. Någon gång blir man ju trött, så vi måste skiljas till slut. Då vi räckte varandra handen till avsked blev jag inbjuden att snart komma tillbaka. Den som inte kom var jag. Jag visste, att en gång kunde man träffa honom utan att det skar sig, men aldrig två.

Ljungström var inte storvuxen, men han hade en rätt skaplig mage. Innanför hans bröst klappade ett stort, varmt hjärta. Jag tror att det var hans aldrig sinande människokärlek som drev honom i kast med arbetarrörelsens studiegrupper. Om jag vore diktare skulle jag skriva ett ode till hans aldrig svikande godhet mot otaliga människor som han mötte på vandringen genom livet. L. skulle bli ganska besviken på mig om jag ens försökte berätta något om detta här.

Men här kommer dikten som *Vallberg* ville jag skulle återge:

Imigranterna

Det är ett vimmel på kajens nötta tilja.
Den timme, som återstår är, ack! så kort.
Snart vän sig måste från vän för livet skilja
Och färdas över Atlantens världshav bort.
Fantastisk och vild i luften virvlar i ringar
Angarens rök, vidunderlig, mörk och stor,
Liksom ett jättelikt böljande sorgens flor,
Och brusande dovt propellern sig redan svingar
Inunder ytan, likt smärtans rastlösa kvarn,
Som maler djupt i hjärtat på människobarn.

Då trycka händer oändligt vänliga händer.
I öga öga gränslöst hängivet ser,
Och ej ett likgiltigt anlete bort sig vänder,
Och ingen tänker på egen glädje mer,
Och allt man skulle så väl den andra unnat —
Om någon hågkomst finnes, som grämer oss än,
Så är det endast, att man ej har för sin vän
Beständigt gjort vad gott och kärt, som man
kunnat.

Så låtom oss människor besinna, att livet är kort!

Re'n alltför många stunder i split förledo,
Ty minnens, att båten den står ständigt redo
Att föra oss över dödens världshav bort!
Än skall den ene, den andra än ombord.
Så må på tidens kaj vi tillsammans vandra,
Så länge det unnas oss, arm i arm med varandra,

Eller sitta i ring och skifta vänliga ord
Och tänka om varandra i hjärtats grund
så hängivet varmt, som vänner i avskedets stund!

H. B.

"Syndafloden" — Är dess gåta löst?

Berättelsen om en stor förödande flod finner man från en mängd trakter av jorden, t. o. m. så vitt skilda, att ha de något sammanhang med varandra, så måste deras ursprung ligga tiotusentals år tillbaka i tiden. I medelhavsländer, bland indianerna, på Grönland, i Tibet, på de malajiska öarna o. s. v. finns den, man har räknat till 18 olika trakter.

Vi skola här erinra om tre olika förklaringar, som man försökt med:

1. En gång i tiden har skett en stor katastrof i Stilla Oceanen. Det skulle där ha funnits någon större kontinent eller övärld. Denna har så när som på en liten lämning, Påskön, sjunkit i havet. Därvid ha så väldiga vågor uppstått, att de gått oceanerna runt kring hela jorden. Därav förklaras att minnet av den stora floden uaträffas hos flera folk.

2. Jorden har en gång haft en annan, men mindre måne. Enligt *Hans Hörbigers* "Världsislära" draga sig planeterna närmare solen och månarna närmare planeterna. Den mindre månen kom en gång i tiden, kanske blott för några tiontusentals år, sedan så nära jorden att den med allt större hastighet löpte jorden runt, slutligen lika hastigt som jordens egen rotering, och då denna rotering ökades ännu mer och månen kom i beröring med jordens atmosfär, så blev värmen så stor att dess snö och is smälte och genom spänningen brast den slutligen sönder. Följden blev ett våldsamt regn över jorden och en omstörtning i oceanerna såväl genom den våldsamma flod som uppstod vid bristningen som ock av de nedfallande blocken från den sönderbristande månen. Vid dessa omstörtningar måste största delen av människorna ha omkommit och allmän förödelse gått fram över jorden. De överlevande förtalde om händelsen för sina efterkommande, och så gick det släkte efter släkte tills det hela blev som en detaljerad saga.

3. Vid slutet av förra århundradet kunde man tolka inskriften på tolv stora lertavlor från Babylon vari den store konungen *Gilgamesch* märkliga bedrifter beskrevs. Man hade här en ny form av berättelsen om Noa och "syndafloden".

De båda berättelserna ha så många beröringspunkter att de måste äga en gemensam utgångspunkt. Men den babyloniska berättelsen är långt utförligare, rör sig inom en helt annan tankemiljö. Vi ha där "gudarna", i den bibliska berättelsen ha vi Gud. Den babyloniska berättelsen har man återfunnit i flera exemplar, översatt även till andra språk. Den består av 300 fyrradiga strofer och är således en skalde-dikt.

Båda dikterna äro naiva, romantiserade berättelser av vad som en gång tilldragit sig. Vad *Gilgameschs* sagan beräffar, så vet man nu varom den handlar, nämligen en historisk tilldragelse, som inträffade 4,000 år f. Kr. År 1929 blev den gåtan löst vid arkeologiska forskningar under ledning av engelsmannen *Ch. Wooley*. Vid utgrävningar i "Ur i Kaldén" hade man kommit ned till ett skikt av stelnad slammig lera. Där trodde arbetarna att man kommit till urgrunden och kommit till slutet av en kultur mer än fyra tusen år gammal; men *Wooley* såg och häpnade över den varviga leran, som tydligen var fällning ur vatten. Därför fortsattes grävningen ytterligare. När han grävt ner i leran 3 m, så stötte man på ett nytt, men mera primitivt kulturområde, tillhörande stenåldern,

och vid detta skikt beräknade man tiden från nu till 6.000 år. Vid den tiden skulle syndafloden ha inträffat. Man kunde också genom undersökning finna huru långt över landet floden sträckt sig, ungefär över en 63 mil lång och 16 mil bred sträcka.

Är det nu från denna översvämning som syndaflodsberättelsen härstammar? Att den delvis avser denna kan man ej betvivla. Därför är överensstämmelsen alltför lika; men det återstår möjligheten att det kan vara två tilldragelser, som blivit samarbetade. Skeppsvraket på berget Ararat är ej ännu förklarat. Det finns många vittnesbörd om att ett sådant blivit iakttaget, men ännu är ej gåtan löst. En undersökningsexpedition, som zaren utsände, skall inte blott ha sett skeppsvraket, utan även fotograferat det, men revolutionen efter kriget fördränkte allt material och en expedition från England lyckades ej upptäcka något, men ämnar återupptaga undersökningen.

Syndaflodsberättelsen har varit ett tacksamt objekt för bibelhånare och har givetvis ställt dem som anse vart ord och var berättelse såsom i alla detaljer fullkomliga, i en försvarslös ställning. Om syndaflodsberättelsen är en ordagrannt verklighetstrogen berättelse eller om den är ett gammalt minne berättat i en form som årtusenden givit den, har ingen som helst betydelse för Bibelns värde. Blir det frågan om detta värde, så börja vi i Nya Testamentet. Och där kan förnekelsen ej komma med annat än godtyckliga konstruktioner, mer fantastiska än någon berättelse ur G. T.

V. V

ROLF CARLESON

har i 30 år varit aktivt verksam inom den spiritualistiska rörelsen och innehaft förtroendeposter inom det svenska riksförbundet och den internationella federationen. Med verklig sakkunskap kan han uttala sig om värdet av sina varierande seansupplevelser. Han har träffat berömda medier i Sverige, Danmark och England. I sin bok

VIDARE GÅR MIN VÄG

16:50

återger han protokoll som visar huru fadern, andra anhöriga och vänner på ett övertygande sätt givit sig tillkänna från "andra sidan".

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 — Stockholm Va
Ordertel. 08/32 26 60

Må ljuset lysa ur mörkret

Den stora människan är en välsignande makt. Ju större människan är, desto högre är den helande kraften som utgår ifrån henne. Alla som en sådan människa kommer i kontakt med blir pånyttfödda. Jesus var en sådan helande natur. Alla sjuka som mötte honom, läktes av den store mästaren, gudasonen.

Han föddes i en mörk värld, fylld av ondska och hat. En högre makt, det som han kallade för sin Fader, gav honom till att offra sitt liv för människan. Han hade kommit för att rena människan, rena människans sinne och ande. "I ären rena redan genom ordet jag har talat till Eder". Men trots all hjälp, all välsignelse han skänkt människan fick han vid slutet av sitt liv konstatera: "De ha hatat mig utan orsak." Hatat den rene, den helande, den helige såsom pöbeln alltid har hatat det rena och det heliga. "Den som hatar mig, den hatar även min Fader." Människan spikade sin höge lärare och vägvisare på korset och gav den törstande ättika i stället för vatten. Till sina lärjungar sade Jesus: "Se, jag sänder er som får bland vargarna." Och på korset: "Fader, förlåt dem, ty de veta icke vad de göra."

Jesus hade försökt att ändra människornas sinne. Han hade predikat kärlek till dem och de tackade honom med hat och tortyr.

"Jag är världens ljus. Den som följer mig, kommer inte att vandra i mörker, han skall vinna livets ljus." "Guds Rike är i Er." "Stoppa ditt svärd i slidan. Ty alla som griper till svärdet skola omkomma genom svärdet." "Att giva är saligare än att taga." "Det ni vill att människorna skola göra gentemot Er, just det skola ni göra gentemot dem." "Vad nyttar det att en människa vinner hela världen och förlorar därvid sin själ?" "Den som är av Gud förnimmer Guds ord." "Må ljuset lysa ur mörkret!" "Och ljuset lyste i mörkret, men mörkret begrep inte det."

Nej, människorna förstod inte Jesu ord om ljuset. Lika lite som en blind kan förstå vad ljus är. De mörka makterna förhånade Jesu ljusevangelium. De kunde, ville inte se ljusauran omkring den av en högre makt upplyste människosonen. "Och för oss inte i frestelse utan befria oss från det onda." "Ändra på Edert sinne!" "Gå in i er!" "Ögat är kroppens lykta. Är ditt öga rent, skall hela din kropp vara ren. Men är ditt öga ont, så skall även hela din kropp vara mörk. När nu ljuset är i mörkret, hur stor skall då mörkret vara." "Bed och man skall giva er. Sök och ni skola finna. Ty var och en som ber han tar emot och den som söker han finner." "Den goda männi-

skan hämtar fram det goda ur sitt hjärtas goda skatt och den onda människan hämtar det onda från det onda." "Guds rike är i er." "Förlåt och man skall förlåta er." "Jag vill, var ren." "Den som är av Gud förnimmer Guds ord."

Den som är av Gud... Ja, vem är det? Vad kan Jesus ha menat med ett sådant ord? Troligtvis den rena, efter ett gudomligt ord törstande människan. Inte människan med det mörka, det onda, utan med det ljusa sinnelaget. Den som är av Gud är människan som redan funnit vägen till honom, människan som lever med Gud i Gud. Människan som inte mera kan leva utan kontakten med Gud, för vilken denna kontakt är det högsta i hennes liv, då det är den stora kraftkällan för henne. Denna människa är renad av ondskan och lever ej längre i mörkret, utan i ljuset. Vi vet att ljuset föds i mörker, såsom livskraften pånyttföds i sömnen och i meditationen, i bönen. Då står människan i kontakt med sitt innersta, med sin själ, sitt högre väsen och sin Gud. "Guds rike är i er", sade Jesus. "Bedjen och man skall giva Eder." Så enkla och så stora, så livsomskapande ord, som tyvärr bara så få människor hittills förstått och levat efter. Har man funnit den vägen då har man även funnit stillheten, tystnaden, har lämnat världens oro och massans larm bakom sig. Såsom Jesus själv ständigt sökte stillheten, för att kunna stå i kontakt med sin Fader, den höga rösten i sin själ. Allt stort, allt heligt föds i ensamheten. Icke i larmet och dagens oro. I stillheten talar Gud till oss, i stillheten skapar han om oss och ger oss nya, oanade krafter.

Stillheten skänker oss lugn och harmoni, stärker oss att bära vardagens börda. Och i stillheten strömmar den gudomliga kraften in i vår själ, kraften som först i ordets sanna mening gör oss till människor, ja, till gudamänniskor. Sade inte Jesus, att Gud lever i oss? "Guds rike är i er." Själén är bron till det gudomliga. Kanske var det orsaken varför man i Indien brukade kalla de stora visa männen för mahatmas — d. v. s. den stora själens människor, de besjälade, vars ögon återspeglar renhet.

Människan som lever i hat förstör förr eller senare inte bara sin omgivning, utan även sig själv. Det mörka slukar det mörka, det onda det onda. Våra tankar äger en stor kraft, en kraft som kan vara lika konstruktiv som destruktiv. Även här gäller den gamla lagen, att vårt tankesätt bestämmer över vårt liv. Den negativa människan drar, som en stor magnet, ständigt negativa krafter till sig genom för oss osynliga strålningar. Likväl kan en positiv tanke, som under de senaste åren även vetenskapen kunnat bevisa, vandra en mycket lång väg till en annan människa.

Den inre ledningen, som styr våra steg kallar vi för instinkt och för intuition. Har inte de flesta av oss någon gång i vårt liv blivit varnade eller uppmuntrade av en inre röst, en röst som antingen kan förlama oss i ångest och rädsla eller ge oss oanade krafter? Människan som funnit vägen till den inre rösten, sin själ, har därmed funnit nyckeln, vägvisaren till ett liv i harmoni, självbehärskning och frid, vilka då å sin sida strömmar ut över alla som kommer i kontakt med en dylik besjälad natur, gudamänniskan.

Jesus föddes mitt bland oss, mitt in i den mörka årstiden, mitt i mörkret. "Må ljuset lysa ur mörkret..." Hans ord och hans helande gärning lyser ännu denna dag, två årtusenden efter hans jordiska liv, upp vår väg. Var och en av oss kan finna vägen till hans ljusvärld, bli upplyst och, som Jesus sade, "vinna livets ljus".

Hört, sett och tänkt från Utsiktstornet

Vi ha nu i föregående nummer, tänkt närmast på förhållanden i vårt eget land. Hur var det i andra länder? Vi vända oss här till en expert, som var känd som den förnämste kännaren av de sociala- och arbetsförhållandena i hela Europa, specialist på området, professor Lavelly i Belgien. Denne hade funnit att vårt land, Sverige, hade de bästa, mest normala sociala förhållandena under de sista årtiondena av det förra århundradet i hela Europa. Då kan man föreställa sig hur det kunde vara i andra länder. Som det ogynnsammaste har England blivit ansett med dess barnarbete i fabriken, dess dåliga bostadsförhållanden och långa arbetstider. Det var ur dessa förhållanden, som Karl Marx hämtade det förnämsta underlaget till sin bok "Das Kapital". Och likväl funno hans lärar föga förståelse i England. Så svag var jordmånen för revolutionstanken därstädes. Det torde delvis ligga i det mera lugna, prövande, sakliga temperamentet i folkmynten, men man har också sökt att finna förklaringen i den kristna självbesinning, som låg i de religiösa samlingar, som gått igenom detta folk ända sedan 1600-talet och på 1700-talet, främst i metodismens djupgående inflytande.

Jag hörde nyss i radio, att någon önskade höra något parti sjungas av Johan Olof Wallins dikt "Dödens Ängel". — Från radio-centralen upplystes att tyvärr fanns ingen sådan insjungen varför denna önskan inte kunde fullgöras. — Här kunde vara ett tillfälle att uppväcka tankar och göra jämförelse och uppställa frågor. Vad kan vara orsaken att inte någon sådan inspelning skett? Kanske därför att den tonsättning, som finns inte motsvarar dikts värde? Kanske därför att själva ämnet är alltför främmande för vår tid? Det var under särskilda förhållanden den dikten kom till, nämligen en svår koleraepidemi, som hem-sökte särskilt Stockholm. Minnet av denna dikt ger dock anledning att uppliva, kanske den mest konstnärliga dikt, som med hänsyn till dess svårighetsgrad, både tanke och formgivning, är det förnämsta, som skrivits på vårt språk.

Vi återge här följande av dikts 37 strofer. Jag äger en liten vacker upplaga från 1917, A. B. Adolf Johnssons & C:o förlag med levande illustrationer av Hellqvist:

Det beror helt på dig själv, du människa. Men du behöver inte för alltid vandra i mörkret, du kan vandra i ljuset, du kan bli en gudmänniska, en god människa, en tröstare, en helande kraft i denna lidande värld. Vi behöver inga krig och inga blodiga revolutioner. Människan behöver bara lyfta sig ur mörkret, ur djurstadiet, bara resa på sig och bli till en välsignelse i stället för att vara jordens gissel, ett verktyg av det onda, det mörka. "Fader, förlåt dem, ty de veta icke vad de göra!" Jesu kärlekslära är även nu, i denna atom- och vätebombernas tidsålder, ej föråldrad, ej glömd. Vi kan även denna dag som är lära oss att föra ett annat, ett högre liv och bli till en välsignelse för vår nästa.

Frithjof Hallman

Ej ovan jord är en borg belägen,
som eder tryggar, I vandringsmän!
En egen egendom I ej ägen,
fast öppet fastebrev lytt på den.
Se diademen och sorgedoket,
och purpurbrämen och arbetsoket,
Sig nya huvuden sluta kring,
om nya halsar de slå sin ring.

Hör anderösten, den klara djupa,
och i hans ärende upprätt gack;
du sen ej spörje, om du skall stupa,
ej heller sörje för världens tack;
Du fylla kallet
och frukte icke!
Ur själva fallet
du uppåt blickel!
Så skall dig fatta en änglahand
och stilla föra dig till ditt land!

I honom lever allt liv och röres
all kraft och tändes sig klart allt ljus.
Hans kärlek famnar ock det, som föres
till andra boningar av hans hus.

Se genom dimman,
du barnasinne!
När även timman
för dig är inne,
så kallar Fadern. Emellertid
med trohet verka och tåligt lid!

Och rum för alla, som tro och hoppas,
för alla rum uti himlen är,
och som när fikonaträdet knoppas,
vi veta sommaren vara när,
alltså I kännen,
när dagen svalkas,
hur himlavännen
till eder nalkas,
och för till hemmet, som han berett,
där I med honom förbliven ett.

V.V.

Hälsorörelserna, de som under mer än ett halvsekel uppburits av lekmän, har kämpat en seg kamp för att övertyga sin omgivning om att vårt sätt att leva leder till en katastrof. Vi äro utsatta för nedbrytande krafter på alla tänkbara livsområden. En grupp värmlänningar har tappat förtroendet för att denna föreningsverksamhet skall kunna leda till ett bättre sakernas tillstånd. De mena, att frågorna i sitt vidaste sammanhang måste tas upp på partipolitikens område. De har därför gått tillsammans i ett parti som fått namnet Hälso- och Fredspartiet.

I sin inbjudan till deltagande i detta säger de: "Alltfler människor känna sig politiskt vilna därför, att alla våra politiska partier alltför mycket nonchalerar väsentliga livsfrågor och arbetar efter enbart materialistiska tankegångar. Hälso- och Fredspartiets mål och måtto är: En frisk själ i en frisk kropp i ett friskt samhälle".

I Värmland har man funderingar på att gå fram med egen lista i valet 1968. De som äro intresserade av samarbete med värmlänningarna kan skriva till Hälso- och Fredspartiet, Kroppkärsvägen 108, Karlstad.

Agrarpolitik

Den viktigaste grundvalen för ett folks hälsa är sunda jordbruksprodukter som vuxit på sund jord.

Den hittillsvarande agrarpolitiken har hittills byggt på den unge Liebig's upptäckter, vilka han dock själv på sin ålderdom betecknade som dels ensidiga, dels ofullständiga. Han hade byggt sina teorier på naturvetenskapens "klara förnuft" vilket emellertid visat sig ej räcka till då det gäller att förstå biologiska skeenden.

Därför måste också en agrarpolitik som byggde på sådana grunder föra till ett misslyckande. Visserligen stegrades skördarna men alltmer har kvaliteten ur hälsosynpunkt avtagit, åkerjorden lider av humusförluster ända till ren ofruktbarhet, och dess sjuka åkrar bär sjuka växter vilka nu — eftersom de "klara förnuftet" ju endast kan tänka linjärt — och ej kan fatta de verkliga orsakerna — behandlas med kemiska, högradigt giftiga substanser som endast bekämpar sjukdomarnas symptom. Man kommer ej på idén att istället ändra förutsättningarna så att sunda växter åter kan produceras, trots att grunderna för en sådan sund växtproduktion redan är utforskade. Detta är alltsammans en parallell till hela vår hälsopolitik i stort. Båda företelserna beror på samma villfarelser, på samma brist på andliga insikter.

En modern agrarpolitik byggs upp på ekologiens grundlagar och på humusvetenskapen. Dess ledande princip måste vara att försörja befolkningen med sunda, giftfria produkter som är den främsta förutsättningen för en god hälsa. Men sådana produkter kan endast odlas på friska humusrika jordar. Vidare är agrarpolitikens uppgift att vårda det levande landskapet som en biologisk grundval för folket och främja allt liv i detta landskap. (Dr J G Schnitzer i "Der Stille Weg" 7—8/1966.)

Ingen agrarpolitik kan vara mera fjärran från den som dr Schnitzer anser som modern, än just svensk agrarpolitik i dessa dagar. De statliga åtgärderna syftar ju nu först och främst till stark reducering av den svenska jordbruksarealen. Fruktbar mark skall läggas ner, besås med skog eller läggas för fåfot — åtgärder som f. ö. redan i förfärande utsträckning hunnit verkställas. Det leende svenska kultur- d. v. s. bondelandskapet förvandlas hastigt till ett förslummat, vanvårdat landskap, övergivet av människorna som en gång hade sin bärning där. Det som av nåder får finnas kvar för de högröstade falska profeter, som nu dominerar svenskt jordbruks s. k. rationaliseringsdebatt, skall slås samman till stora enheter med specialodling och djurfabriker som bärande produktionsfaktorer. Med väldiga maskiner, mängder av konstgödning och besprutningsmedel menar man sig kunna driva en livsmedelsproduktion som skall "ge bättre och bättre resultat, styrt av datamaskiner". Sällan har mänsklig dumhet dokumenterat sig så övertygande som i denna rationaliseringspsykos som nu drabbat vår modernisering. Och sällan har väl historien bevitnat en mera tragisk följd av mänsklig förviljelse än den som kommer att följa på dessa experters rådgivning. Ty vad som nu sker är en ständigt forcerad förstöring av åkerjorden

och landskapet, ett av våra främsta livsfundament. Redan nu visar svenska jordar en oupphörligt avtagande fruktbarhet trots enorm tillförsel av konstgödning. I verkligheten ligger skördeutbytet idag under den nivå som nåddes i början av detta århundrade. Vad som är värre är emellertid den ständigt sjunkande kvaliteten hos produkterna d. v. s. hälsokvaliteten. Utseendet på produkterna kan nog fortfarande se godtagbart ut, men de är inte längre fullvärdiga livsmedel.

Överallt i de områden som befunnits värdiga att i fortsättningen få ha kvar jordbruket växer det upp s. k. svinfabriker, broilerfabriker, äggfabriker. De innehåller djur i massor, sammanträngda på små utrymmen, ofta i fönsterlösa lokaler och i övrigt under förhållanden som borde mobilisera djurskyddsföreningarna till åtgärder. Svinfabriker som ofta har s. k. sväm-gödselanläggning sprider en obeskrivlig stank i omgivningen och har ofta visat sig vara svåra vattenförorenare genom sina utsläpp. Tyska forskare har funnit att fett från svin uppfödda på detta sätt är mindervärdigt ur närings-synpunkt. Svinfabrikörerna är tydligen själva medvetna om att deras produktion är mindervärdig ty de brukar köpa sin julgris från någon av de föraktade småbönderna istället för att ta av sina egna, "rationella" svin. Samma gäller äggproduktionen. På allt sätt hindras vanliga bönder att bli av med de ägg som deras höns producerar under bästa tänkbara förhållanden, under det att äggfabrikerna gynnas med statliga premier och specialpriser. Ändå vet varje husmor att de s. k. lantäggen smakar mycket bättre och har ett helt annat näringsvärde än fabriksäggen. När det nu ständigt oreras om att det är överproduktion på jordbruksprodukter, varför skall då staten uppmuntra och understödja tillkomsten av massproducerande anläggningar, som desutom producerar undermåliga produkter. Här skulle konsumenterna kunna göra en stor insats genom att vägra köpa dessa karikatyrer av verkliga livsmedel, som dessutom kräver djurplågeri för sin tillkomst.

Norrlandsfrågan

"Vad forntid bröt, kan framtid än försona", säger en skald med avseende på Gotland. Kan man tillämpa ett sådant ord om vad som skett med avseende på Norrland under de sista hundra åren? Nej, så stora brott kunna icke försonas. Frågan kan blott bli, om man kan mildra något av de olyckliga följderna av vad som skett.

Vad har då skett? För redogörelse av den saken skulle behövas många tidningsspalter, men man må försöka med en glimt av denna historia.

"Exempla sunt odiosa" (exemplen äro förhatliga) säger ett gammalt bevingat ord. Varför ha exemplen en sådan verkan? Måne inte där för att de åtminstone i vissa fall tala ett alltför tydligt språk? — Så må ett par exempel här tala sitt tydliga språk. Min närmaste granne en gång

i tiden hade sålt sitt hemman till ett bolag. Det var ingen idé att ha kvar skogen. Det blev bara några tiotus ur den vart tredje år. Han erbjöds 2.000 kronor. Men han tänkte också på sina nio pojkar, om de skulle få någonting med — "Ja det kan du väl förstå, att nog får dina pojkar jord också." — Så sålde han två tusen tunnland beväxta med en fin tallskog för två tusen kronor. Tolv år därefter kunde han ha fått 200.000 kr, vilket också varit en förlust. Men hans pojkar, hur gick det med dem? Den äldsta sonen fick av fadern ett hemman i en annan by. Det sålde han snart för 1.500 kr, inte en tiondedel av värdet. En son anlade ett kronotorp, som ju med tiden på grund av den från jägeristaten eländiga planering av dessa gick om intet. De andra "pojkar" spriddes åt olika håll, en till Amerika.

Ännu ett exempel. Det tar ej långt utrymme att omtala. En bonde sålde sitt hemman till bolag för 4.000 kronor. Första året avverkade bolaget för 100.000 kr skog. Andra året köpte bonden igen inägorna för — 4.000 kronor.

Jo, så kan det ha gått till i Norrland, inte som enstaka undantag. Men var folket verkligen så dumma att de inte begrep något av egendomens värde? Hade de ingen känsla för sin egendom? Man kan anklaga dem och delvis med rätta. Men de ville leva själva också. Skogen hade ju inget värde — den saken hade jägmästare och bolagsinspektörer skött om att bevisa, vilket också är en rikhaltig historia i detta sammanhang.

Till slut ingrep Norrlandslagarna och förhindrade åtminstone fullständig ödeläggelse av den självägande befolkningen, men de reparerade intet av den skada som skett.

Det kom en tid, då bönder, som hade kvar sina hemman, erhöles betalt för skogen. Återigen exempel. En bonde for ned till bolagskontoret för att få likvid för sin treårsstämpling, som bolaget köpt, 75.000 kronor. Han kom hem lika tom, som han for — han hade supit och spelat kort tillsammans med de förnåma herrarna på bolaget. Så gick det ännu en gång. De, som fått hand om skogen, voro icke kompetenta eller värda att sköta den. Vad hade varit riktigare än en reduktion av en del bolagsjord samt bestämmelser om användningen av skogsmedlen, främst till kultivering av hemmanen m m. Jag skrev broschyrer och tidningsartiklar om saken. Det blev ett skrån. Jag ville "lädera äganderättens vitala princip", jag störde det frisinna partiets okunniga stadsradikaler i deras tarvliga program om "tryggt besittningsrätt". Och allra värst stördes socialdemokraterna i deras ideal om jord- och skogsslavar på statens domäner.

Och så fick allt gå vind för våg med Norrland. Dess rikedomar ströddes ut kring hela världen av lurendrejare. Programmet om jordens och skogens samhörighet, dvs både jordbruk och skogsbruk, har trampats ner från alla håll och kanter — allt under makten av lögner, den främsta, att inte jordbruk kan bedrivas i Norrland. Inte odling av sockerbeter och det är sant men korn, råg, potatis och grönfoder, ja, ända upp i Västerbotten och Norrbotten i vissa fall så bra, att sörsälningarna skulle avundas, om de finge se, vilken potatis, vilka foderskörden, som där kan frambringas. Det är inte på okunnighet jag gör detta påstående. Jag har mångårig egen erfarenhet och jag har studerat saken från flera håll, särskilt kan jag hänvisa till en årsredogörelse av Möerner från försöksodlingar i Jämtland för år 1908.

V. VALLBERG

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM

Redaktion och Expedition:

Luntmakargatan 90 — Stockholm Va

Tel., 08/32 26 60 — 31 04 63

Utkommer med 6 nr 1968

Pren.avgift 10:—

Postgiro: 23 04 40

Bankgiro: 56 — 5472

Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1967

PIGG PÅ POLLEN

— Heej! Va du ser pigg ut. Du, som för några dagar sedan verkade så vissen.

— Jo, ser du, jag hörde talas om någon örtabod på Luntmakargatan. Där skulle det finnas något som kallades för **Örtagubbens Pollen med Regisan**. Jag stack in då jag ramla förbi och köpte en burk. Den gjorde verkligen nytta.

Det är ju klart att detta skulle göra nytta. Enbart Regisan har ju sin goda verkan, då det ju innehåller medicinaljäst, som är rikt på B-vitamin, dessutom förstärkt med hela dagsbehovet av E-vitamin. Fria aminosyror ingår och andra värdefulla beståndsdelar.

ÖRTAGUBBENS POLLEN ger LIVSLUST OCH ENERGI

ÖKAR MOTSTANDSKRAFTEN

pr brk 150 tabl. 8:70
pr brk 500 tabl. 26:35
pr brk 1000 tabl. 48:50

60 år

i homeopatiens tjänst kan de män skriva som kämpat fram **Askersunds Tekniska Fabrik** under de år som gått sedan 1907. **ÖRTAGUBBEN**, som har förmånen att representera denna officin skickar gärna en förteckning å de homeopatiska läkemedel som tillverkas å fabriken.

Homeopatiskt husapotek omfattar 22 medel i fl. om 10 och 20 ml., sammanställt av den kände homeopaten och kyrkoherden Viktor Vallberg. Beskrivning å medlens användning medföljer.

Jubileumspris 55:—

Vitlökskapslar

Vitlök är den starkast helande vegetabil som finns. Intet ämne rengör och desinficerar så som vitlök tänderna och munhålan, halsens och bronkernas slemhinnor, motverkar jäsning i mage och tarm, fördriver inälvsmaskar och andra parasiter, desinficerar urinen, botar utslag och exem, motverkar åderförkalkning och högt blodtryck och stimulerar alla körtlar till verksamhet. (ur Örtagubbens 25 underbara läkeörter).

Vitlökskapslar:

25 st	1:85
50 „	3:65
100 „	7:—
200 „	12:40

LITTERATURFÖRLAGET och ÖRTAGUBBEN har samma adress:

Luntmakargatan 90 — Stockholm Va
Bankgiro: 56—5472

Postgiro: Litteraturförlaget 5 29 99

Örtagubben: 5 83 44

Telefoner: 08/31 04 63 — 32 26 60

Order över 50 kr exp. portofritt. Om varorna måste sändas som "bräckligt" o. dyl. uttages den extra avgiften härför.

ÖRTEXTRAKTER

ÖRTAGUBBEN är nu i tillfälle erbjuda sina kunder extrakter å örter. Dessa innehålla örtens alla verksamma beståndsdelar och äro så starkt koncentrerade, att endast några droppar är tillräckligt att ta varje gång. Det är bekvämare att ta detta extrakt än att bereda té av örter och flaskan, försedd med droppropp, är lätt att föra med sig i fickan eller i handväskan.

Här nedan pris och förteckning å de extrakter som jag hittills lyckats få fram:

Björk	3:85	Maskros	3:85
Blodrot	7:90	Melissa	4:65
Brännässla	3:85	Mistel	4:65
Gurka	4:65	Myrra	7:90
Hagtorn	4:65	Pepparmynta	4:65
Hamamelis	3:85	Persilja	4:65
Humle	4:65	Ratania	3:85
Hästhov	3:85	Rosmarin	4:65
Johannesört	7:80	Rättika	7:80
Kamomilla	7:90	Valleriana	7:90
Kastanj	3:85	Akerfräken	3:85
Ljung	4:65		

VETEGRODDOLJA

Vetegroddoljan har på få år blivit välkänd, huvudsakligen på grund av dess rikedom på E-vitamin. Vi känner inte till något naturligt näringsmedel som i E-vitaminhalt ens kommer i närheten av denna olja.

Det lär behövas mängder vete för att få blott en enda liter av denna dyrbara olja. Därav kan man förstå vilken koncentration av verksamma beståndsdelar som finns i vetegroddoljan.

En matsked vetegroddolja dagligen är i regel den lämpligaste mängden att ta in. Man bör intaga oljan som den är eller också som salladsås eller blandad med grönsaker. ÖRTAGUBBENS VETEGRODDOLJA innehåller dessutom något Lecithin och Pektin, vilket bl. a. ökar hållbarheten. Och ändå är den prisbillig:

Fl. 150 ml. 11:50

Fl. 300 ml. 20:35